

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Mukachevo City Council
Ferenc Rakoczy II Transcarpathian Hungarian Institute Niredhaza University
(Hungary)
High state technical and economic school of Bronislav Markevych in Yaroslav
(Poland)
High School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava (Slovakia)
Graduate School of International Business ISM Presov
(Slovakia)**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**FINANCIAL REGULATION OF CHANGES
IN THE ECONOMY OF UKRAINE**

COLLECTION OF ABSTRACTS

21-22 March 2017

Mukachevo

держави

Гладинець Н. Ю., Шкелебей В. Капіталізація комерційних банків як основа стабільності та безпеки функціонування банківської системи	424
Гладких Д. М. Фінансові та соціальні наслідки оздоровлення банківської системи України	427
Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологічні принципи моделювання системи забезпечення фінансово-економічної безпеки	430
Мельник Л. В., Полінчук О. П. Основні напрямки вдосконалення нормативної бази і правова основа у сфері поводження з твердими побутовими відходами в Україні	433
Михальчинець Г. Т. Шляхи підвищення конкурентоспроможності регіональних банків	437
Петрук І. П. Організаційно-інституційна архітектура антикризового управління	439
Слатвінський М. А. Банківська система як чинник формування інвестиційної безпеки бізнес-середовища	442
Ткачук О. В., Заюков І. В. Посилення ролі капіталу «здоров'я» в аспекті формування соціально-орієнтованого бізнес-середовища	445
Захарченко Н. В. Моделювання інноваційної регіональної конкурентної політики	447

3. Стало відомо, скільки співробітників банків залишилися без роботи за останні 3 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/news/-/394756/stalo-vidomostilky-spivrobotnykiv-bankiv-zalyshylysyabez-roboty-za-ostanni-3-roky-infografika>.

4. Макроекономічний та монетарний огляд, грудень 2016 року / Офіційний сайт НБУ – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=35253861&cat_id=58037.

УДК 001.8.005.12:[303.09:351.863]

ГРИГОРУК П. М.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри автоматизованих систем і моделювання в економіці,

ХРУЩ Н. А.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Хмельницький національний університет

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Забезпечення ефективного економічного розвитку суб'єктів господарювання являє собою цілісну багатовекторну систему, в основу якої покладено вирішення пріоритетних завдань їх діяльності, спрямованих на створення конкурентоспроможної продукції, надання високоякісних послуг, та збільшення економічного, фінансового та інноваційного потенціалу.

Вирішення поставлених завдань зною мірою визначається забезпеченням належного рівня фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання, що в свою чергу викликає необхідність планування, прогнозування і передбачення багатьох чинників внутрішнього і зовнішнього середовища. При цьому вкрай важливим є комплексний підхід, що базується на ефективному використанні відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення та сучасного пізнавального інструментарію, важливим елементом якого є моделювання. Воно вирішує питання виявлення законів і закономірностей функціонування досліджуваної системи, опис властивостей і зв'язків між її складовими.

Методологічною основою економіко-математичного моделювання фінансово-економічної безпеки виступають методологічні принципи. Вони відображають загальні вимоги, що пред'являються до його змісту, структури і способів організації, визначають межі та правила побудови теоретичних положень, окреслюють коло наукових проблем, впливають на формулювання теоретичних і експериментальних гіпотез, об'єднують і організують окремі методи, техніки і прийоми в єдиний підхід. Дотримання принципів надає

процесу моделювання ознак науковості, що робить його результати більш надійними, а вироблені управлінські рішення – науково обґрунтованими.

Системи філософських та фундаментальних принципів організовує теоретичний рівень дослідження, реалізуючи гносеологічний потенціал моделювання. На прикладному рівні використовуються загальні методологічні принципи моделювання, які задають спрямування відповідних процедур, відображають необхідні умови результативності цього процесу. Серед загальних принципів, на яких ґрунтується використання моделювання, відзначимо такі:

- аналогії – модель є подібною до оригіналу за певними, виділеними і визначеними як найбільш істотні, властивостями, що дозволяє переносити отримані на моделі результати на оригінал;

- дуальності – для моделі притаманна єдність та суперечливість недосяжного ідеалу досліджуваної реальності і обмеженості моделі;

- простоти – модель повинна бути побудована та досліджена доступними методами;

- оптимальності – серед усіх моделей, що використовується для дослідження реальності, перевагу слід надати тій, яка є найкращою за обраним критерієм ефективності;

- адекватності – модель повинна відповідати за рівнем складності і можливістю застосування цілям дослідження і задачам, для вирішення яких вона була побудована;

- індукції – модель повинна допускати адаптацію та використання для вирішення деякої сукупності подібних завдань.

- випереджального відображення суспільних процесів – моделювання повинно не лише вивчати поведінку системи, але й надавати засоби конструювання механізмів управління нею.

Ознаковий простір, в якому відбувається моделювання системи фінансово-економічної безпеки, ґрунтується на сукупності різноманітних показників, які формуються за даними статистичної звітності, фінансового стану та фінансової стійкості, рентабельності, експертного оцінювання загроз фінансовій безпеці підприємницької діяльності тощо. Різноманітність наведеної системи показників зумовлює багатомірність модельного опису фінансово-економічної безпеки та викликає необхідність вирішення завдання відбору адекватних методів і моделей опрацювання багатомірних даних.

Серед методологічних принципів, спрямованих на урахування багатомірності опису системи забезпечення фінансово-економічної безпеки, відзначимо такі:

- ефекту істотної багатомірності – висновки, отримані в результаті аналізу сукупності статистично досліджених за рядом властивостей об'єктів, повинні одночасно опиратись на

набір цих взаємопов'язаних властивостей з обов'язковим урахуванням їх структури та характеру;

- лаконічного опису – результати статистичного опрацювання об'єктів спостереження подаються або у вигляді матриці «об'єкт – властивість», або у вигляді матриці попарних порівнянь об'єктів;

- максимального використання «навчання» – апробована на певній вибірці модель дозволяє отримати високі результати при її застосуванні для нових даних, структура яких відповідає навчальній вибірці;

- оптимізаційного відбору методів – для вирішення конкретних завдань найкращий метод відбирається відповідно до деякого наперед заданого критерію якості;

- раціональної різноманітності – відбір властивостей для опису досліджуваного явища повинен здійснюватись з урахуванням завдань, що вирішуються.

Відсутність строго однозначних залежностей між впливами зовнішнього середовища і реакцією на них системи забезпечення фінансово-економічної безпеки зумовлює необхідність кількісного оцінювання невизначеності як об'єктивної властивості його прояву. Вона викликана не лише суб'єктивною обмеженістю знань стосовно досліджуваної системи на даний момент часу, але й об'єктивною неможливістю вичерпного її опису адекватною мовою. До методологічних принципів урахування невизначеності варто віднести:

- недетермінованості – неможливість точного опису системи внаслідок непередбачуваності її поведінки в майбутньому, що зумовлює їх подання в нечітких термінах з оціночним представленням характеристик;

- несумісності – зниження здатності людини надавати точні і практично значущі судження щодо поведінки системи внаслідок зростання її складності, що надає перевагу вербальному представленні її характеристик по відношенню до кількісного їх подання;

- обмеженої реальності – неможливість повного та точного дослідження системи внаслідок обмеженості наявного методологічного, методичного та модельного інструментарію, що вимагає використання припущень та оцінок, поданих в імовірнісній або іншій інтерпретації;

- природної невизначеності – багато характеристик за своєю природою є якісними, що не дозволяє встановити точні межі їх категорій і призводить до необхідності використання кількісних інтервальних оцінок меж;

- інформаційної надлишковості – зростання індетермінованості аналізу системи внаслідок збільшення кількості показників, які вступають у протиріччя, що зумовлює створення інструментарію для визначення переваг оцінок якості

– інструментальної квантифікації – необхідність кількісного оцінювання вербальних характеристик невизначеності з метою її адекватного урахування.

Отже, методологічні принципи утворюють систему, в якій кожен з них змістовно пов'язаний з іншим. Вони виступають науково – теоретичним підґрунтям для вироблення науково – методологічного підходу, вибору засобів і методи отримання, систематизації і тлумачення знань щодо досліджуваної системи, а також норми і правила, що регулюють діяльність з формування і розвитку цього знання.

Список використаних джерел

1. Айвазян С. А. Прикладная статистика. Основы моделирования и первичная обработка данных. Справочное издание / С. А. Айвазян, И. С. Енюков, Л. Д. Мешалкин. – М.: Финансы и статистика, 1983. – 472 с.
2. Батороев К. Б. Аналогии и модели в познании / К. Б. Батороев. – Новосибирск: Наука, 1981. – 320 с.
3. Вітлінський В. В. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / В. В. Вітлінський, П. І. Верченко. – К. : КНЕУ, 2000. – 292 с.
4. Заде Л. А. Основы нового подхода к анализу сложных систем и процессов принятия решений / Л. А. Заде; пер.с. англ. // Математика сегодня. Сборник статей. – М.: Знание, 1974. – С. 5-49.

УДК 349.6:502.17

МЕЛЬНИК Л. В.,
к.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економіки природокористування,
ПОЛІНЧУК О. П.,
старший викладач кафедри фінансів та економіки природокористування,
Національний університет водного господарства та природокористування

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОЇ БАЗИ І ПРАВОВА ОСНОВА У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Законодавство України про відходи складається із низки нормативних актів, зокрема, законів України «Про відходи», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про поводження з радіоактивними відходами», «Про металобрухт», Кодексу України про надра та інших нормативно-правових актів. Розроблено та затверджено цілісну програму і відповідні

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«Фінансове регулювання зрушень у економіці України»

Наукове видання

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ У ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція

21-22 березня 2017 р.

Оригінал макет Інтернет-видання підготовлено редакційно-видавничим відділом
Мукачівського державного університету

Голова програмного та організаційного комітету Щербан Т. Д.

Голова редакційного комітету Черничко Т. В.

Науковий секретар Ігнатишин М. В.

Формат 60x84/8.

Гарнітура Times New Roman. Ум-друк.арк. 52

Адреса редакційно-видавничого відділу:
Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26,
м.Мукачево, Закарпатська обл., 89600.
Тел./факс: 03131) 3-13-43, 2-11-09. E-mail: nauka@msu.edu.ua